

כשאפילו ילדים נדבקים מהנגיף שסגר כאן מיליוני אנשים בבתיהם / שרית רוזנבלום <

אין חסינות לילדים

שרית רוזנבלום

290 צעירים נדבקו עד היום בקורונה בישראל: 90 מתוכם ילדים עד גיל תשע • למרות הפרסומים המוקדמים, מתברר שהנגיף לא מרחם על פעוטות בגן ואפילו על תינוקות • במחלקות המיוחדות שהוקמו עבורם בשניידר ובשיבא, הם מספרים איך למדו להסתדר לבד באשפוז, בלי הורים לצידם, ולשלב בין יוטיוב להמתנה מתוחה לתוצאות הבדיקות • אמא לחולה בן ארבע: "כשהגיעה התשובה החיובית בכיתי מרוב הלם ובלבול. פתאום המציאות המבהילה בחוץ נכנסת אליך הביתה"

הצוות בכגרי מיגון מלאים. בתוך המחלקה יושבות כל הזמן אחות אחת או שתיים בכגרים כאלה, כדי לראות שהכל בסדר, ומחוץ למחלקה יש עוד כמה, לגיבוי."

הצוות לא פחד לעבוד במחלקה הזאת? "בהתחלה היו הרבה חששות. עשינו איתם הרבה מאוד שיחות. היו מספר אנשי צוות שביקשו לא לעבוד במחלקה, אבל כרגע התחושה מאוד מאוד טובה. כולנו מרגישים שליוות."

להבדיל מחולים אחרים, ילדי הקורונה נאלצים לה- תאשפוז לבד, מחשש להרבה. חוויה לא פשוטה לשני הצדדים: לא לילדים החולים, שנמצאים הרחק מהבית ומהמשפחה, ולא לצוות שצריך לספק להם תחליף בית נחוץ כל כך, בחליפות חלל מנוכרות. "שלושת המת- בגרים נמצאים אצלנו מעל שבוע, וזו התמדררות לא פשוטה", אומרת לבני. "אנחנו אחראים לא רק על כך שיבריא, אלא גם לרווחה הכללית שלהם ומשתדלים לעטוף אותם בצורה הטובה ביותר, עד שיחזרו הביתה".

חלק מהשמירה על בריאותם הנפשית של החולים הצעירים כוללת הקפדה על סדר יום קבוע, שנועד להזכיר להם שהשגרה ממשיכה, על אף הנגיף. "לכל אחד מהילדים כאן יש עוברת סוציאלית שנמצאת איתו בקשר יומיומי", מספרת לבני. "יש להם שעת קימה מו- גדרת, שעת לימודים במחשב, שעות של יצירה וגם זמן לטלפון ולפייסטיים. אני משוחחת עם ההורים שלהם כל יום. יש להם את המספר האישי שלי וכל אחד מהם יכול לדבר איתי בכל רגע. יש נפילות מתח ורגעים לא קלים, בעיקר כשהבדיקות לקורונה חוזרות חיוביות. אני מערכנת את ההורים והם מרברים עם הילדים. הם כמובן מתאכזבים מאוד, וגם אנחנו מתאכזבים עבורם."

טרום-טרום חובה

חולה מספר 1,212 הוא ילד בן ארבע מגן טרום-טרום חובה במרכז תל-אביב. מאחורי המספר מסתתר ילד עליו ונמרץ, שכלוא מאז פורים בבית יחד עם הוריו ועם

איך זה להיות כל כך הרבה ימים במצב כזה בלי אמא?

"קשה לשתינו. כנראה שלה יותר. היא מתקשרת אליי כל שנייה בווידיאו. יש הרבה געגוע, אין ספק, למרות שזה נותן פרספקטיבה. אני מרגישה אחריות לקום בבוקר ולהיות פרודוקטיבית ולא להיתקע כל היום מול יוטיוב. יש רגעים שבהם אני חושבת על הפ- סנתר שלי בבית, או על זה שאין לי פה חלוץ עם שמש, או שבלילה האורות במסדרונות דלוקים. אבל מהר מאוד אני מבינה שהמחשבות העצובות האלו לא יגרמו לי לצאת מפה מהר יותר. אז אני משתדלת לשמור על עצמי במקום נפשי הגיוני וטוב".

ואיך את מרגישה עכשיו מביחנה פיזית?
"יש לי קצת צינון וליחה. החום ירד. מעבר לזה אין לי סימפטומים. בסך הכל אני מרגישה די נורמלי".

הרגשת שליחות

מסיבות השמורות עימו, וירוס הקורונה חס על יל- דים. רווקא הם, שחשופים יותר לפגיעת נגיפים אחרים כמו שפעת, חולים בו בצורה קלה יותר, לפעמים בלי סימפטומים בכלל. אבל ככל שהתחלואה מתפשטת, גם הם נכנסים לסטטיסטיקת ההרבה. בישראל אובחנו עד היום 90 ילדים חולים עד גיל תשע ועוד כ-200 בין עשר ל-19. בבית החולים רמב"ם אושפזו השבוע אם ותינוקה בן החדש, שנרבק בנגיף. הילדים הראשונים שנרבקו נשלחו לאשפוז. היום, לרוב, הם נשארים בבית. במחלקת קורונה בשניידר הוקצו לחולים הצעירים 25 מיטות. "מיגנו את המקום באופן מאוד משמעותי ועשינו שינויים לוגיסטיים אינטנסיביים עוד לפני שהתחילו להגיע החולים", מספרת ד"ר גילת לבני, מנהלת המחל- קה. "כל ילד מקבל מכשיר טייטו שמאפשר להעריך את מצבו ללא בדיקה פיזית, ויש לנו טלוויזיות במעגל סגור, שבהן אני יכולה לצפות מחדרי. כל הילדים מחוברים אלינו באינטרקום ובטאבלט. נערכנו כמובן גם להגן על

מאיה מלכה. "לאמא שלי בטח קשה יותר"

עד שנרבקה בנגיף הכי מפורסם בעולם, מאיה

מלכה בת ה-17 הייתה תלמידה מחו- ננת, שרה ומנגנת, עמוסה בחוגים וחברים. לפני עשרה ימים הגיעה הצעירה מראשון-לציון למרכז שניידר לרפואת ילדים. עכשיו היא חולת קורונה מספר 290. "נרבקתי כחתונה שהשתתפתי בה בעשירי במארס, שהיו בה שני חולים", היא מספרת. "כל מי שהגיע לשם נכנס לבידוד. למחרת עלה לי החום. ביום ראשון לפני שבועיים עברתי בדיקה ובשלישי לקחו אותי לשניידר".

איך הגבת כשבישרו לך שנרבקת בקורונה?

"נבהלתי ממש, בכיתי ונכנסתי ללחץ מטורף. לא ידעתי איך לאכול את זה שעכשיו גם אני חלק מהס- טטיסטיקה. אבל אז הבנתי שאני לא יכולה לשלוט בזה. נקלעתי לסיטואציה הזאת, והחלטתי להישאר אופטי- מית למרות הכל".

מלכה, שמתגוררת עם אמא, התבקשה להיכנס מיד לאשפוז. "אמרו לי: 'תארזי תיק, באים לאסוף אותך באמבולנס'", היא מספרת. "ירדתי למטה עם המזוודה והגיטרה. פגש אותי נהג עם מיגון מלא. שמת על עצמי מסכה וכפפות, חגרת את עצמי לבד באלונקה ונסענו לשניידר, שם חיכו לי שתי אחיות, מיגנו אותי מיגון מלא, חלוק קרמי, אחורי, מסכה וליוו אותי לחדר. עבר- תי בדיקות שגרתיות והתחלתי להתאקלם".

מלכה מאושפזת בחדר לבד במחלקת ילדים א', מח- לקת קורונה. המחלקה ריקה כמעט. פרט לה, מאושפזים שם עוד נער ונערה בני 14, תינוקת בת שמונה שבר- עות עם אמא, ועוד תינוקת בת תשעה חודשים שה- גיעה שלשום, כשהיא מיובשת. כולם סובלים מסימפ- טומים קלים. שלוש פעמים ביום נכנסות אליה אחיות ממוגנות לתת לה אוכל ולבצע בדיקות קורונה. רק כשתקבל שתי בדיקות שליליות עוקבות, תוכל לצאת הביתה. "אבל כרגע כל הבדיקות שלי חיוביות", היא אומרת בצער.

איך את מעבירה את הזמן?

"אני מציידת ומנגנת. התאמתני פה הרבה על הגי- טדה. אני כותבת שירים על התקופה, וגם יומן, שבו אני מתארת איך עבר עליי היום בבידוד. יש לי זמן לקרוא ספרים, ולהיות בנטפליקס וביוטיוב. אני גם לומדת בשיעורים מקוונים. המורים שלי מקילים עליי כי הם מבינים את הסיטואציה, אבל אני ביי"א, אז לא כדאי לי לפספס חומרים לבגרויות. כרגע אנחנו לא ממש יודעים אם ניבחנו או לא וזה די מלחיץ, כי אני מגבירה מקצועות כבדים כמו פיזיקה ומחשבים. כולנו מאוד במתח ומנסים להסתגל למציאות החדשה. אני בקשר עם כל החברים שלי. בהתחלה לא רציתי לגלות להם שיש לי קורונה, אבל בסופו של דבר הבנתי שזה חלק מהאחריות שלי. כשגילו שנרבקתי, הטלפון שלי התפוצץ מהודעות. יש המון דאגה לי וגם לעצמם, שזה לגיטימי לחלוטין. כולם שולחים לי איחולי החלמה וגם בודקים שלא היו קרובים אליי מדי".

קורונה בכל פינה

תינוקות חולה בווהאן, סין. חלק מהילדים שנדבקו בקורונה מפתחים מחלת בוגיף מפתחים מחלת ריאות משמעותית

מאיה מלכה, בת 17: "יש רגעים שבהם אני חושבת על הפסנתר שלי בבית, או על זה שאין לי פה חלון עם שמש, או שבילילה האורות במסדרונות דלוקים. בינתיים אני כותבת שירים ויומן על התקופה בבידוד"

ד"ר גילת לבני, מנהלת מחלקת ילדים בשניידר: "יש שעת קימה מוגדרת, שעת לימודים במחשב, שעות יצירה ופייסטיים. אבל יש גם רגעים לא קלים, בעיקר כשהבדיקות לקורונה חוזרות חיוביות"

אחותו בת השנה וחצי. "ביום רביעי של פורים הודיעו לנו בקבוצת ההורים של הגן שאבא של אחת הילדות נדבק", מספרת אמו. "למרות שהעירייה חיטאה את המתחם, הוחלט שכל ילדי הגן צריכים לשהות בבידוד חמישה ימים, עד שיעברו שבועיים מרגע שחלה. ככה הכל התחיל".

עם שני ילדים קטנים ובלי מסגרות חינוכיות, החיטה המשפחה להעביר את תקופת הבידוד בבית המי שפחה הריק בצפון. כמה ימים אחר כך חלתה התינוקת. "היא הייתה מצוננת והתחילה להשתעל", מספרת האם. "התקשרנו למד"א, שאמרו שאין מה לשלוח בדיקה כרגע. אחרי שני לילות החום ירד. נשארו רק הנזלת והשיעול שחולפים בהדרגה. ביום האחרון לבידוד גם לבן שלי עלה החום. חזרנו לתל-אביב ושוב התקשרנו למד"א. כמה ימים אחרי זה צילצלו שהם בדרך אליי נו. הגיע בחור חביב, ממוגן מכף רגל ועד ראש. מראש הכנתי את הבן שלי לכך שיעצו אסטרונוט. הכל היה כל כך סוריאליסטי. היינו בטוחים שהאופציה שמדור בר בקורונה היא קלושה ביותר, אבל הופתענו. יומיים לאחר מכן קיבלנו טלפון ממשרד הבריאות שהתוצאה חיובית".

איך הגבית?

"זה היה רגע קשה. המציאות בחוץ מאוד מבהילה, ופתאום היא נכנסת לך הביתה. התחלתי לבכות בטלפון. לא ציפיתי לזה. המחשבה הראשונה הייתה שרק לא נדביק אחרים ושחלילה לא יפרידו בינינו. היו הרבה שעות של הלם ובלבול. לשמחתי הודיעו לנו שאנחנו נשארים באשפוז בית. הבן שלי כבר מכיר את המי לה קורונה מהגן. סיפרנו לו שכולנו חולים ולא רוצים להדביק אחרים. פעמיים ביום אני מודדת לו חום וס"טורציה (רמת חמצן בדם - ש"ר). בשלב מסוים אחרי ההתרגשות הראשונה הבנתי שגם לי יש קצת סימפי טומים, שאלמלא הקורונה לא הייתי מייחסת להם שום חשיבות: קצת חספוס בגרון, טיפונת שיעול, כאב ראש, עיניים בעיכול. כולנו נדבקנו השבוע, מתוך תחושה

שכולנו חיוביים, כי כשאת מגדלת שני פעוטות את חיה פחות או יותר בתוך הפרשות שלהם. בינתיים בן זוגי שלילי. הבת שלי ואני עוד לא קיבלנו את התוצאות".

איך מתנהלת השגרה בבית עם קורונה?

"אני משערת שהיא די דומה לחיים של כל מדינת ישראל עכשיו. הילדים מרגישים טוב, וגם אני בסדר. אני מומינה צעצועים וערכות יצירה, וגם נותנת לבן שלי להשתעמם קצת, שיתרגל. אני שמה לב שאנשים פוחדים מאיתנו. השכן שמוציא עבורנו את הובל זורם, אבל מי שאני מבקשת ממנו להביא לנו תרופות מקופת חולים קצת חושש. יש איזה אות קלון. אתמול כשחזרתי מהבדיקה השכנים פתחו לנו את הדלת של הבניין, שלא ניגע בה, ומיד נכנסו הביתה. אצלנו, לעומת זאת, המצב נרגע. גם הצורך שלי לראות חדרות פחת. בסופו של דבר המציאות פחות מבהילה מהחרדה לקראתה".

טאקי ומשחקי קופסה

רוב הידע הקיים כיום לגבי קורונה בילדים מגיע מסין, שם התפרצה המגפה. רק 2.4 אחוזים מכלל החוריים לים היו בני פחות מ-19, מתוכם, רק 2.5 אחוזים סבלו מתסמינים חמורים. גם המרכז לבקרת מחלות בארה"ב

אגם סיטון, "התגעגתי לחדר שלי"

קובע שילדים נפגעים פחות מהגנף, אבל המכניזם שמגן עליהם עדיין לא ברור. מחקרים שנערכו לאחר נה מגלים כי חלק מהילדים שנדבקו בקורונה מפתחים מחלת ריאות משמעותית, וילדים סובלים במקביל מזיהום אחר בררכי הנשימה פגיעים יותר. ארה"ב נל-חמת בימים אלו על חייה של ילדה בת 12 שחברה למכונת הנשמה לאחר שהגנף פגע בריאותיה.

הניסיון הרב ביותר בישראל בטיפול בילדים שנדבקו בגנף נצבר במתחם הקורונה המיוחד בשיבא. שמונה ילדים מטופלים שם כיום. "כולם במצב קל", מספרת ד"ר גליה ברקאי, מומחית למחלות זיהומיות בילדים ועוזרת סגן מנהל המרכז הרפואי לרפואה וחדרנות. "בערך חצי מהילדים סבלו מסימפטומים קלים, בהם חום, קצת שיעול וקצת כאבי גרון, והשאר היו ממש בלי כלום. אף אחד מהילדים שראיתי עד היום לא נזקק להתערבות רפואית משמעותית במהלך האשפוז".

הילד הראשון שנדבק בישראל, אגם סיטון, בן 14 מהיישוב אירוס, השתחרר לא זמן. סיטון, חולה מספר 13, נדבק בפורים ממאיר כהן, הבעלים של חנות הפיי ראט הארום באור-יהודה. הוא הוכנס לבידוד ביתי, ואחרי סביל מצינון ומשיעול נדבק ונמצא חיובי. במתחם בשיבא שהיה יחד עם כהן ואשתו קרן, חברי המשפחה. "זה היה כמו צינון רגיל", הוא מסכם את החוויה. "התגעגעתי לחדר שלי, אבל הבאתי איתי את הסוני פלייסטיישן, אז הייתי עסוק. שיחקנו גם טאקי ומשחקי קופסה".

לפני עשרה ימים קיבל אגם חיווק מפתיע: אמו, אתי, בת 44 נדבקה ממנו ואושפזה גם היא במתחם. הוא שוחרר אחרי יומיים, כשהבדיקות אישרו שהגנף כבר לא שוכן בגופו. היא שוחררה ביום שלישי השבוע, שמונה ימים אחרי. "מכל המשפחה רק אני נדבקתי", היא מספרת. "היה לי חום וקצת כאבי שרירים וגרון, ואיברתי את חוש הטעם והריח. כשנכנסתי למתחם הייתי רגועה כי אגם היה שם. כשהוא עזב ונשארת לבר, היה לי ממש ממש קשה". ■

sarit_r@netvision.net.il